

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

(Συνεκδ. Υπ. Αρ. 1050/2014 κ.ά.)

14 Ιουνίου 2024

[Φ. ΚΑΜΕΝΟΣ, ΔΔΔ]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 25, 26, 28, 30, 35 ΚΑΙ 146 ΤΟΥ
ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΔΥΝΑΜΕΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ 12.02.2019

Υπόθεση αρ. 1050/2014

ANNA ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ

Αιτήτρια

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1051/2014

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1069/2014

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΥ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1070/2014

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΡΤΕΜΗΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1071/2014

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1072/2014

ΚΩΣΤΑΣ ΣΕΒΕΡΗΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1073/2014

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΑΚΟΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1074/2014

ΚΩΣΤΑΣ ΧΑΤΖΗΠΑΠΑΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Υπόθεση αρ. 1075/2014

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Αιτητής

-και-

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Καθ' ων η αίτηση.

Νίκη Κλεάνθους, για Χρίστος Μ. Τριανταφυλλίδη, για τους Αιτητές στις προσφυγές αρ. 1050/2014 και 1051/2014

Ρούλα Ιάσωνος, για Chrysses Demetriades & Co L.L.C., για τους Αιτητές στις προσφυγές αρ. 1069/2014 - 1075/2014

Ριάνα Πασιουρτίδη, για Άννης Τριανταφυλλίδη & Υιοί Δ.Ε.Π.Ε., για τους Καθ' ων η αίτηση.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Φ. Καμένος, ΔΔΔ.: Με τις υπό κρίση συνεκδικαζόμενες προσφυγές, προσβάλλεται η απόφαση των Καθ' ων η αίτηση, ημερομηνίας 28.04.2014, με την οποία κρίθηκε πως οι Αιτητές είχαν προβεί σε παραβάσεις της σχετικής νομοθεσίας κι επιβλήθηκαν σ' αυτούς διάφορες διοικητικές κυρώσεις. Η απόφαση αυτή γνωστοποιήθηκε με επιστολή των Καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 04.06.2014 προς έκαστο εκ των Αιτητών.

Κατά τον ουσιώδη χρόνο, οι Αιτητές στις προσφυγές με αρ. 1050/2014 και 1071-1075/2014 κατείχαν θέση Μη Εκτελεστικού Διοικητικού Συμβούλου της εταιρείας Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ (εφεξής η «Εταιρεία») ο Αιτητής στην προσφυγή με αρ. 1051/2014, τη θέση του Εκτελεστικού Διοικητικού Συμβούλου της Εταιρείας ενώ ο Αιτητής στην προσφυγή με αρ. 1069/2014 κατείχε τη θέση Προέδρου και ο Αιτητής στην προσφυγή με αρ. 1070/2014 τη θέση Αντιπροέδρου στην Εταιρεία.

Οι Καθ' ων η αίτηση κατά τη συνεδρία τους ημερομηνίας 04.02.2013, αποφάσισαν τον διορισμό τριών ερευνώντων λειτουργών για τη

διερεύνηση της επένδυσης της Εταιρείας σε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου (ΟΕΔ). Οι ερευνώντες λειτουργοί υπέβαλαν το πόρισμά τους ημερομηνίας 04.09.2013, το οποίο οι Καθ' ων η αίτηση μελέτησαν κατά τη συνεδρία τους ημερομηνίας 09.09.2013 κι αποφάσισαν όπως καλέσουν τους Αιτητές να υποβάλουν τις γραπτές τους παραστάσεις για ενδεχόμενες παραβάσεις, εκ μέρους τους, της σχετικής νομοθεσίας [Περί Δημόσιας Προσφοράς και Ενημερωτικού Δελτίου Νόμου (Ν. 114(Ι)/2005) και Περί των Προϋποθέσεων Διαφάνειας (Κινητές Αξίες προς Διαπραγμάτευση σε Ρυθμιζόμενη Αγορά) Νόμος του 2007 (Ν. 190(Ι)/2007)]. Η εν λόγω κλήση των Αιτητών σε παραστάσεις κοινοποιήθηκε με επιστολές ημερομηνίας 03.10.2013.

Μετά την υποβολή των γραπτών παραστάσεων εκ μέρους των Αιτητών, οι Καθ' ων η αίτηση σε συνεδρία ημερομηνίας 28.04.2014, κατέληξαν σε απόφαση με την οποία διαπίστωναν τις πιο πάνω αναφερόμενες παραβάσεις εκ μέρους των Αιτητών, επιβάλλοντάς τους συγκεκριμένες, σε έκαστο, διοικητικές κυρώσεις (κατά κύριο λόγο διοικητικά πρόστιμα). Η απόφαση, η οποία ελήφθη στην πιο πάνω συνεδρία ημερομηνίας 28.04.2024 και στο μέτρο που αφορά έκαστο Αιτητή προσεβλήθη με τις υπό κρίση προσφυγές, οι οποίες κατόπιν σχετικής

αίτησης των Καθ' ων η αίτηση ημερ. 23.11.2016, συνεκδικάστηκαν δυνάμει διατάγματος του Δικαστηρίου, λόγω κοινού πραγματικού και νομικού υποβάθρου και επειδή λήφθηκαν στην ίδια διοικητική διαδικασία.

Κατόπιν διατάγματος του Δικαστηρίου ημερομηνίας 12.02.2019 καταχωρήθηκαν τροποποιημένες αιτήσεις ακυρώσεως και προστέθηκε στα νομικά σημεία έκαστης προσφυγής λόγος ακύρωσης περί πάσχουσας σύνθεσης των Καθ' ων η αίτηση, εξαιτίας της συμμετοχής της Προέδρου των Καθ' ων η αίτηση, η οποία κατά τον ουσιώδη χρόνο κωλύετο να συμμετάσχει στη διαδικασία πριν και/ή κατά τον χρόνο λήψης της προσβαλλόμενης απόφασης καθότι, σύμφωνα με τον ισχυρισμό των Αιτητών, υπήρξε εμπλεκόμενο μέρος σε διένεξη και διαφορά με την Εταιρεία.

Στην Εταιρεία, επιβλήθηκε επίσης διοικητική κύρωση (πρόστιμο), με την απόφαση των καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 28.04.2014, μέσα στα πλαίσια της ίδιας διοικητικής διαδικασίας και διερεύνησης των Καθ' ων η αίτηση και σε σχέση με την ίδια επένδυση της Εταιρείας, κατά την ίδια χρονική περίοδο με τις επίδικες προσφυγές. Η Εταιρεία,

προσέβαλε την εν λόγω διοικητική απόφαση με την προσφυγή με αρ. 960/2014. Στην εν λόγω προσφυγή εκδόθηκε πρωτοδίκως απορριπτική απόφαση στην **Υπόθ. αρ. 960/2014, Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ v. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, ημερομηνίας 27.05.2022.**

Κατά της πιο πάνω αναφερόμενης απορριπτικής αποφάσεως, ασκήθηκε Έφεση και το Ανώτατο Δικαστήριο με την απόφαση στην **Ε.Δ.Δ. 99/2022 Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ v. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ημερομηνίας 15.3.2024**, παραπέμποντας στην **Ε.Δ.Δ. 146/2021 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου v. Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ κ.α, ημερομηνίας 15.3.2024**, αποφάσισε ότι η σύνθεση των Καθ' ων η αίτηση, κατά την επίδικη συνεδρία της, ημερομηνίας 28.04.2014, έπασχε λόγω παράβασης της αρχής της αντικειμενικής αμεροληψίας, ενόψει της συμμετοχής σ' αυτήν της Προέδρου των Καθ' ων η αίτηση, η οποία βρισκόταν, κατά τον ουσιώδη χρόνο, σε «*ιδιάζουσα σχέση*» με την Εταιρεία. Συγκεκριμένα στην εν λόγω **Ε.Δ.Δ. 99/2022**, αναφέρθηκε:

«Εν πάση περιπτώσει, η παρούσα έφεση στρέφεται κατά της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου, (το Δικαστήριο), ημερομηνίας 27.5.2022, στην προσφυγή αρ. 960/2014. Με την εν λόγω απόφαση είχε επικυρωθεί η διοικητική απόφαση της εφεσίβλητης, Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, (η Επιτροπή), ημερομηνίας 28.4.2014, με την οποία επιβλήθηκε στην εφεσείουσα, Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ, (η Τράπεζα), διοικητικό πρόστιμο, συνολικού ύψους €950.000.-. Είχε προηγηθεί, στις 4.2.2013, απόφαση της Επιτροπής, στο πλαίσιο της οποίας διαπιστώθηκε ότι η Τράπεζα είχε προβεί σε αριθμό παραβάσεων προνοιών διαφόρων νομοθεσιών, στο πλαίσιο της επένδυσης της σε Ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου.

Ένας ήταν ο κυριότερος λόγος ακύρωσης που προβλήθηκε από την Τράπεζα κατά της πιο πάνω απόφασης της Επιτροπής, ο οποίος και απορρίφθηκε. Εξ ου και η παρούσα έφεση. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα είχε εισηγηθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβίαζε την αρχή της αμεροληψίας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 42 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, Ν.158(Ι)/1999, (ο Νόμος). Ο συγκεκριμένος λόγος, βασίστηκε στη

θέση ότι κατά πάντα ουσιώδη χρόνο, η Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Δήμητρα Καλογήρου, «ήταν εμπλεκόμενο μέρος σε διένεξη και/ή διαφορά και/ή αναδικία» με την Τράπεζα. Ως αποτέλεσμα, η συμμετοχή της στην κρίσιμη συνεδρία της Επιτροπής, ημερομηνίας 28.4.2014, κατά την οποία λήφθηκε η υπό αναφορά απόφαση, καθιστούσε τη σύνθεση της τελευταίας, πάσχουσα, καθότι εξέλειπαν τα απαραίτητα εκέγγυα αμερόληπτης κρίσης από μέρους της κατά παράβαση της πιο πάνω αρχής.

(...)

Τα σχετικά γεγονότα καταγράφονται στην απόφαση. Προέκυψαν από ένορκες δηλώσεις και τεκμήρια που κατατέθηκαν, κατόπιν αδείας του Δικαστηρίου, εκ μέρους της Τράπεζας και από την ίδια την κ. Καλογήρου. Το Δικαστήριο, στη βάση αυτών, καθόρισε το θέμα το οποίο είχε να εξετάσει, δεδομένου του συγκεκριμένου λόγου ακύρωσης, ως εξής: «Το ζήτημα που αναδύεται προς επίλυση, αφορά το κατά πόσον, η Πρόεδρος της Επιτροπής, κ. Καλογήρου, ούσα ενυπόθηκος οφειλέτης σε δύο δάνεια - των οποίων πρωτοφειλέτης ήταν ο σύζυγος της και τα οποία παρουσίαζαν καθυστερήσεις, με την

Τράπεζα να αποστέλλει επιστολή περί ύπαρξης καθυστερήσεων στην ίδια, ως εγγυητή ενυπόθηκο, για πρώτη φορά στις 10.10.2013 και εν συνεχεία στις 14.11.2013, 19.12.2013 και 23.1.2014 και για καθυστερήσεις που παρουσίαζαν δύο λογαριασμοί της σε παραχώρηση πιστωτικών διευκολύνσεων - δημιουργούσαν κώλυμα στην ίδια να μετέχει, ως μέλος συλλογικού οργάνου και συγκεκριμένα στη θέση της Προέδρου, σε συνεδρίες που ακολούθησαν αποφάσεις της Επιτροπής με τις οποίες διαπιστώθηκε η διερεύνηση τυχόν παραβάσεων από την Τράπεζα και ο διορισμός ερευνητών λειτουργών (ημερομηνίας 4.2.2013), η εξέταση του πορίσματος (9.9.2013) και η κλήση της αιτήτριας να υποβάλει τις παραστάσεις της (3.10.2013), με καταληκτική συνεδρία την εδώ προσβαλλόμενη απόφαση, ημερομηνίας 28.2.2014»

Στη συνέχεια, το Δικαστήριο αφού σχολίασε τα πιο πάνω γεγονότα, παρατήρησε τα εξής: «Στην κρινόμενη περίπτωση, δεν διακρίνω την ύπαρξη καμίας έντασης ή οξύτητας στις σχέσεις της κας Καλογήρου με την Τράπεζα, έτσι ώστε να δημιουργείται ιδιαίζουσα σχέση μεταξύ τους. Η εκκρεμότητα οικιστικού δανείου με πρωτοφειλέτη το σύζυγό της κας Καλογήρου και ενυπόθηκο οφειλέτη την ίδια, δεν μπορεί να

ιδωθεί μεμονωμένα, αλλά σε συνάρτηση και με τον τρόπο που η Τράπεζα αξιώνει την τήρηση των συμβατικών της υποχρεώσεων στη σύμβαση δανείου, αλλά και του χρόνου, καθώς επίσης και τη στάση και συμπεριφορά της ίδιας της Προέδρου.». Συνακόλουθα, διαπίστωσε «.πως καμία ένταση και οξύτητα δημιουργήθηκε μεταξύ της Προέδρου της Επιτροπής και της ίδιας της Τράπεζας, σε τέτοιο βαθμό που να οδηγεί στην ύπαρξη ιδιάζουσας σχέσης που να δύναται να οδηγήσει σε πιθανότητα μεροληψίας εκ μέρους της Προέδρου έναντι της αιτήτριας.». Το Δικαστήριο, μετά και τις πιο πάνω διαπιστώσεις, ανέφερε καταληκτικά: «Κατά την κρίση μου, ... τα πιο πάνω γεγονότα, δεν καταδεικνύουν την ύπαρξη ιδιαίτερου δεσμού ή ιδιάζουσας σχέσης ή εκθρότητας του μέλους του συλλογικού οργάνου προς το πρόσωπο που αφορά η κρινόμενη υπόθεση, ούτε έχει αποδειχθεί οποιαδήποτε εμπάθης διάθεση του μέλους έναντι του κρινόμενου, έτσι ώστε το μέλος αυτό να ασκήσει το δικαίωμα του να απέχει από τη σύμπραξη του στην έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης, αρμοδιότητα που αντιθέτως, όφειλε, εν τοιαύτη περιπτώσει, να ασκήσει ως υποχρέωση.» Ως αποτέλεσμα, προέβη στην απόρριψη του συγκεκριμένου λόγου ακύρωσης, ως ανεδαφικού.

Η διαφωνία της Τράπεζας σε σχέση με την υπό κρίση απόφαση του Δικαστηρίου, προσβάλλεται από διάφορες απόψεις με τους λόγους έφεσης 7 έως 13. Με αυτούς, οι ευπαιδευτοι συνήγοροι της Τράπεζας, ουσιαστικά, εισηγούνται ότι στη βάση της μαρτυρίας η οποία τέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου, μέσω της μαρτυρίας και των επιστολών τεκμήρια 1 έως 4, διαφαίνεται ότι η Πρόεδρος της Επιτροπής, κα Καλογήρου, τελούσε σε «ιδιάζουσα σχέση» με την Τράπεζα. Τούτου, δεδομένου ότι η κ. Καλογήρου κατά τον ουσιώδη χρόνο γνώριζε πως τα δάνεια του συζύγου της με την Τράπεζα, δεν εξυπηρετούντο, ως οι σχετικές συμφωνίες δανείου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για την ίδια ως ενυπόθηκο εγγυήτρια σε σχέση με αυτά. Οι συνήγοροι της Επιτροπής υποστηρίζουν την απόφαση, σχετικά, του Δικαστηρίου.

Στην προκειμένη περίπτωση, τα γεγονότα στα οποία το Δικαστήριο βασίστηκε και οδηγήθηκε στην απόρριψη του υπό αναφορά λόγου ακύρωσης, αναφέρονται στα αποσπάσματα που παρατίθενται πιο πάνω από την απόφαση του. Συνοπτικά, η ουσία τους είναι ότι στο χρόνο που είχε προηγηθεί της απόφασης της Επιτροπής, στις 28.4.2014, η κ. Καλογήρου ήταν εγγυήτρια και ενυπόθηκος οφειλέτρια σε σχέση με δύο δάνεια του συζύγου της, τα οποία ο

τελευταίος είχε αρχικά συνάψει με τη Λαϊκή Τράπεζα και στη συνέχεια, συνεπεία της Κ.Δ.Π. 104/2013 μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Κύπρου. Το ένα ήταν για ποσό €350.000 ενώ για το άλλο, το οποίο χαρακτηρίστηκε ως οικιστικό, δεν αναφέρθηκε οποιοδήποτε ποσό. Κατά τους χρόνους που είχαν σταλεί στην κ. Καλογήρου οι τέσσερις επιστολές, τεκμήρια 1 έως 4, δηλαδή την περίοδο 10.10.2013 μέχρι 23.1.2014, τα εν λόγω δάνεια παρουσίαζαν καθυστερήσεις. Μέσω δε αυτών, η Τράπεζα πληροφορούσε την κ. Καλογήρου ότι βασιζόταν στις εξασφαλίσεις τις οποίες αυτή είχε παραχωρήσει σχετικά και πως επιφύλασσε όλα τα νομικά δικαιώματα της έναντι αυτής. Επομένως, κατά το χρόνο της λήψης της υπό κρίση απόφασης από την Επιτροπή, στις 28.4.2014, η Πρόεδρος της, κα Καλογήρου, οπωσδήποτε, γνώριζε τη δανειακή σχέση του συζύγου της με την Τράπεζα, όπως αυτή περιγράφεται πιο πάνω. Γνώριζε, επίσης, πως οι δόσεις των εν λόγω δανείων δεν καταβάλλονταν ως οι σχετικές συμφωνίες. Μάλιστα, όπως η ίδια η κα Καλογήρου ανέφερε, περί τις αρχές του 2014 ο σύζυγος της άρχισε διαβουλεύσεις με τους υπευθύνους της Τράπεζας για την αναδιάρθρωση των δανείων. Τούτο, τελικώς, επιτεύχθηκε περί το τέλος του 2015.

Όσον αφορά τα πιο πάνω γεγονότα, δόθηκε ιδιαίτερη σημασία από την κ. Καλογήρου στην ένορκη δήλωση της, ότι η κατάσταση στην οποία αυτά βρίσκονταν, δηλαδή ως μη εξυπηρετούμενα, δεν αποτελούσαν πηγή ανησυχίας. Αναφερόταν, βεβαίως, στην μετά την κρίσιμη απόφαση της Επιτροπής, περίοδο, όταν το θέμα της αποπληρωμής τους είχε, με κάποιο τρόπο, διευθετηθεί. Με δεδομένη την προηγηθείσα κατάσταση πραγμάτων, όπως περιγράφεται πιο πάνω, η κ. Καλογήρου δήλωσε στην ένορκη δήλωση της ότι η αναδιάρθρωση του οικιστικού δανείου επιτεύχθηκε μέσω διαβουλεύσεων «χωρίς καμία έχθρα ή αντιδικία ή αντιπαράθεση με την Τράπεζα Κύπρου». Το Δικαστήριο, το ίδιο, δέχθηκε τη θέση αυτή της κ. Καλογήρου, την οποία και διατυπώνει στο απόσπασμα που έχει προηγηθεί.

Σημειώνεται εδώ, προς άρση κάθε αμφιβολίας, ότι ο συγκεκριμένος λόγος ακύρωσης, δεν αποδίδει στην κ. Καλογήρου, έλλειψη υποκειμενικής αμεροληψίας, έναντι της Τράπεζας. Με το συγκεκριμένο λόγο ακύρωσης, στη βάση των γεγονότων που έχουν προαναφερθεί, γίνεται εισήγηση περί έλλειψης αποκλειστικά και

μόνο, αντικειμενικής αμεροληψίας από μέρους της Προέδρου της Επιτροπής κ. Καλογήρου. Η πτυχή αυτή της εν λόγω αρχής, αναφέρεται στο πώς αντιλαμβάνεται ο τρίτος, αντικειμενικός παρατηρητής, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, την τυχόν παραβίασή της από την Επιτροπή, συνεπεία της συμμετοχής στην υπό αναφορά κρίσιμη συνεδρία της Προέδρου της. Ό,τι είχε ενώπιον του το συγκεκριμένο πρόσωπο προκειμένου να διαμόρφωσε την άποψη του σχετικά, ήταν τα γεγονότα που έχουν προαναφερθεί, όσον αφορά τη δανειακή σχέση της κ. Καλογήρου με την Τράπεζα και την επισημασμένη κατάσταση στην οποία αυτά βρίσκονταν, κατά την εν λόγω περίοδο. Στην εικόνα υπεισέρχεται και το γεγονός των γνώσεων της κ. Καλογήρου στο χρηματοοικονομικό τομέα και, βεβαίως, η θέση της ως Προέδρου της Επιτροπής η οποία ήταν εξουσιοδοτημένη από το νόμο να επιτηρεί οργανισμούς όπως η Τράπεζα, που συνεπάγετο την άσκηση εξουσίας επί της τελευταίας, εφόσον τούτο επιβάλλετο.

Τα πιο πάνω θέματα εξετάζονται υπό το πρίσμα του άρθρου 42 του Νόμου. Στο βαθμό που ενδιαφέρει, προβλέπει τα εξής:

«42.—(1) Κάθε διοικητικό όργανο που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρέπει να παρέχει τα εκέγγυα της αμερόληπτης κρίσης.

(2) Δε μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιάζουσα σχέση ή συγγενικό δεσμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι και του τέταρτου βαθμού ή βρίσκεται σε οξεία έχθρα με το άτομο που αφορά η εξεταζόμενη υπόθεση ή που έχει συμφέρον για την έκβασή της.»

Η εφαρμογή των πιο πάνω προνοιών εξετάζεται στην ΕΔΔ Αρ. 146/2021 όπου αναφέρονται τα εξής:

«Το εδάφιο (1) του άρθρου 42 του Νόμου, είναι προφανές, ότι από τη διατύπωση καθιερώνει τη θεμελιακή αρχή της αμεροληψίας που πρέπει να διέπει τη λειτουργία ενός διοικητικού οργάνου, υπό οποιαδήποτε από τις δύο εκφάνσεις της, την υποκειμενική και την αντικειμενική, ώστε να διασφαλίζονται τα εκέγγυα για αμερόληπτη κρίση έναντι του πολίτη. Βέβαια, να λεχθεί πως, η εφαρμογή της εν λόγω αρχής στον τομέα του διοικητικού δικαίου, αναγνωρίστηκε στο

Κυπριακό Δίκαιο από νωρίς, στην υπόθεση *Kallouris v. The Republic* (1964) CLR 313, με αναφορά σε νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας της Ελλάδος. Ιδιαίτερα διαφωτιστικό είναι το απόσπασμα από την απόφαση του Συμβουλίου στην υπόθεση 1187/1950 (Τόμος 1950Α, σελίδα 991), όπου αναφέρονται τα εξής: «Τα όργανα, των οποίων απαιτείται κατά νόμον η σύμπραξις διά την παραγωγήν διοικητικής τινος πράξεως, δέου όπως παρέχωσι εγγύησι αμερολήπτου κρίσεως. Ο κανών ούτος δεν αποτελεί το περιεχόμενον ηθικού μόνου αιτήματος της Πολιτείας δικαίου, αλλά συνιστά και νομικήν επιταγήν, ης η παράβασις επάγει ακυρότητα, όταν δεσμοί ή ιδιάζουσα σχέσις προς τα πρόσωπα, εις ά αφορά η κρινομένη υπόθεσις, η συμφέρου εις την έκβασίν της, δημιουργούσι τεκμήρια επηρεασμού του οργάνου, κλονίζοντα την πεποίθησι του διοικουμένου επί το αδιάβλητον της κρίσεως αυτού.»

Έκτοτε, η εν λόγω αρχή, εφαρμόστηκε και σε άλλες υποθέσεις, ειδικά, στο δημοσιοϋπαλληλικό τομέα του Διοικητικού Δικαίου. Στην αντικειμενική πτυχή, εμπίπτει κάθε περίπτωση η οποία, ως εκ των ιδιαίτερων περιστάσεων της, εύλογα οδηγεί τον ανεξάρτητο παρατηρητή στο συμπέρασμα ότι αυτή συνιστά παραβίαση της πιο

πάνω αρχής. Σχετική επί τούτου είναι η απόφαση Δημοκρατία ν. Σολωμού (1998) 3 ΑΑΔ 769. Επιπρόσθετα, στο εδάφιο (2) του πιο πάνω άρθρου, εξειδικεύονται οι πλέον συνηθισμένες προσωπικές, κατά κύριο λόγο, σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ των ανθρώπων ή σχέσεις που προκύπτουν συνεπεία της μεταξύ τους αλληλοεπίδρασης, και μπορεί να ταξινομηθούν, αναλόγως των περιστάσεων τους, σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω δύο εκφάνσεις της. Η στοιχειοθέτηση κάποιας από αυτές, συνεπάγεται, παραβίαση της γενικής αρχής, στο εδάφιο (1), ανωτέρω. Εν πάση περιπτώσει, μια ξεχωριστή κατηγορία, κατά το εδάφιο (2), είναι η «ιδιάζουσα σχέση». Για την ερμηνεία του όρου «ιδιάζουσα» η σχετική νομολογία παρέπεμψε σε λεξικό της ελληνικής γλώσσας. Τούτη, απαντά στην υπόθεση Δημοκρατία ν. Σολωμού, ανωτέρω, όπου στη σελίδα 775, αναφέρονται, σχετικά, τα εξής:

«Ιδιάζουσα είναι η σχέση που ξεχωρίζει, που διαφέρει ή διακρίνεται από άλλη και ο δεσμός είναι σχέση που προϋποθέτει ή συνεπάγεται ηθικό, νομικό ή συναισθηματικό σύνδεσμο. (Βλ. Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Γ. Μπαμπινιώτη, Έκδοση 1998, σελ. 774 και 471).»

Προς ανάδειξη του τρόπου εφαρμογής της εν λόγω θεμελιακής αρχής υπό περιστάσεις όπως αυτές της παρούσας υπόθεσης, σχετική είναι και κάποια νομολογία, στην οποία γίνεται ειδική αναφορά στην ΕΔΔ Αρ. 146/2021. Μεταφέρονται εδώ, αυτούσια, τα σχετικά αποσπάσματα:

«Πρέπει εδώ να γίνει, εκ νέου, αναφορά, στην υπόθεση Δημοκρατία ν. Σολωμού. Ειδικά, το απόσπασμα στις σελίδες 774 έως 775 είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικό, για τον τρόπο εφαρμογής της εν λόγω αρχής, σε περίπτωση όπως είναι η παρούσα. Αναφέρονται εκεί τα εξής: 'Στην υπό κρίση υπόθεση δεν καλούμεθα να αποφασίσουμε κατά πόσον συνάγεται έλλειψη αμεροληψίας, γιατί εξάλλου, κανένα στοιχείο δεν προσκομίστηκε ενώπιόν μας προς τον σκοπό αυτό. Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο τεκμαίρεται επηρεασμός της κρίσης του Γενικού Διευθυντή, έτσι που να κλονίζει την πεποίθηση του διοικούμενου για το αδιάβλητό της, επειδή σύστησε για προαγωγή το σύζυγο της ιδιαιτέρας του, χωρίς μάλιστα να αναφέρει το γεγονός αυτό στην ΕΔΥ. Είναι αυτή η σχέση ιδιαίρου; Συνδέεται ο Γενικός Διευθυντής, ενόψει της επαγγελματικής σχέσης του με την ιδιαίτερα

του, διά δεσμού ή ιδιάζουσας σχέσης, όπως προνοεί ο Νόμος». Η απάντηση και στα δύο, πιο πάνω, ερωτήματα ήταν καταφατική.

Ένα άλλο παράδειγμα, που εξετάζει τον τρόπο διασφάλισης της αντικειμενικής πτυχής της αρχής της αμεροληψίας, αποτελεί η υπόθεση *Pescador Valero v. Spain*, Application no. 62435/2000, 24.9.2003. Τα αποσπάσματα στις παραγράφους 27, 28 και 29, προσφέρουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των γεγονότων και του τρόπου εφαρμογής της συγκεκριμένης αρχής στον τομέα της δικαστικής δικαιοσύνης. Αναφέρεται εκεί:

"27. *It remains to be determined whether the applicant's fears about the judge's impartiality were legitimate, given the professional relations between the judge and the other party to the proceedings, and whether these relations cast doubt on his objective impartiality. For the Court, the answer is yes. The judge was associate professor at the university and had had regular and close professional relations with the university for a number of years. Moreover, he had been receiving regular income from the university in respect of his teaching activities, and that income*

was not negligible (7,200 euros per annum according to the Government). J.B.L. had therefore concurrently performed the duties of a judge of the Higher Court of Justice of Castilla-La Mancha and those of an associate professor in receipt of income from the opposing party. In the Court's opinion, this situation could have raised legitimate fears in the applicant that Judge J.B.L. was not approaching his case with the requisite impartiality.

28. In the Court's view, these circumstances serve objectively to justify the applicant's apprehension that Judge J.B.L. of the Administrative Division of the Higher Court of Justice of Castilla-La Mancha lacked the requisite impartiality.

29. Consequently, in the present case there has been a violation of Article 6 § 1 of the Convention as regards the requirement of an impartial tribunal."

Η παρούσα περίπτωση υπό το φως των πιο πάνω γεγονότων, εμπίπτει στην κατηγορία της «ιδιάζουσας σχέσης». Ακριβώς, όπως λέχθηκε και στην ΕΔΔ Αρ. 146/2021: «Ο τρίτος, αντικειμενικός παρατηρητής,

εύλογα, μπορούσε να θεωρήσει ότι με δεδομένες τις περιστάσεις, ανωτέρω, που περιέβαλλαν τη συγκεκριμένη δανειακή σχέση της κ. Καλογήρου με την Τράπεζα, ευδεχομένως η κρίση της, κατά τη λήψη της υπό αναφορά απόφασης της Επιτροπής, να μην ήταν αμερόληπτη. Οπωσδήποτε, οι εν λόγω περιστάσεις δεν θα τον άφηναν αδιάφορο. Εύλογα, θα δημιουργείτο στη σκέψη του η ύπαρξη κλίματος αντιπαράθεσης, ευδεχομένως και προβληματισμός κατά πόσο η Πρόεδρος της Επιτροπής κατά την άσκηση των καθηκόντων της θα διατηρούσε την αμεροληψία της ή ασυναίσθητα θα ενεργούσε μεροληπτικά στη διαμόρφωση της κρίσης της έναντι της Τράπεζας. Πρόκειται για το «τεκμήριο του επηρεασμού» στο οποίο γίνεται αναφορά στην υπόθεση Δημοκρατία ν. Σολωμού. Όπως αναφέρεται στο προαναφερθέν σύγγραμμα του Ι.Γ. Μαθιουδάκη, στην παράγραφο 157, η διασφάλιση της αρχής της αμεροληψίας «ενισχύει την έξωθεν καλή μαρτυρία», ενώ συγχρόνως, «προστατεύει και του φορέα του οργάνου από ψυχοφθόρες συνειδησιακές συγκρούσεις ενόψει ηθικών, οικονομικών και επαγγελματικών αντικρουόμενων παραγόντων». Επομένως, διαπιστώνεται ότι στην προκειμένη περίπτωση υπήρξε παραβίαση της αντικειμενικής πτυχής της αρχής της αμεροληψίας, από μέρους της Επιτροπής, ως εκ της συμμετοχής

σε αυτή της Προέδρου της, κ. Καλογήρου. Κατά συνέπεια, οι αφορώντες την πτυχή αυτή, λόγοι έφεσης, επιτυγχάνουν.

(...)

Για τους πιο πάνω λόγους, λοιπόν, η έφεση επιτυγχάνει, η δε απόφαση του Δικαστηρίου ημερομηνίας 27.5.2022 παραμερίζεται. Συνακόλουθα και η απόφαση της Επιτροπής, ημερομηνίας 28.4.2014, ακυρώνεται.»

Στην απόφαση **Ε.Δ.Δ. 146/2021 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ν. Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ κ.α, ημερομηνίας 15.3.2024**, όπου επίδικη ήταν παράβαση εκ μέρους της Εταιρείας του περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμου του 2005, Ν.116(I)/2005, με αποτέλεσμα την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στην Εταιρεία και σε διοικητικούς της συμβούλους, αναφέρθηκε μεταξύ άλλων:

«Η παρούσα περίπτωση, ως εκ των ιδιαίτερων γεγονότων της, εμπίπτει κατά κύριο λόγο κάτω από τη γενική αρχή που προβλέπεται στο

άρθρο 42(1) του Νόμου, αλλά και κάτω από το εδάφιο (2) αυτού, ειδικά, ως εκ της ύπαρξης της «ιδιάζουσας σχέσης», που έχει προηγουμένως διαπιστωθεί. Τοιουτοτρόπως, διαπιστώνεται παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας, από την Επιτροπή όσον αφορά την υπό αναφορά απόφαση της ημερομηνίας 30.9.2013. Εν προκειμένω, έπασχε η σύνθεση της εφεσείουσας Επιτροπής, ως εκ της συμμετοχής σε αυτή κατά τον, ως άνω, ουσιώδη χρόνο, της Προέδρου της, κ. Καλογήρου. Ο τρίτος, αντικειμενικός παρατηρητής, εύλογα, μπορούσε να θεωρήσει ότι με δεδομένες τις περιστάσεις, ανωτέρω, που περιέβαλλαν τη συγκεκριμένη δανειακή σχέση της κ. Καλογήρου με την Τράπεζα, ενδεχομένως η κρίση της, κατά τη λήψη της υπό αναφορά απόφασης της Επιτροπής, να μην ήταν αμερόληπτη. Οπωσδήποτε, οι εν λόγω περιστάσεις δεν θα του άφηναν αδιάφορο. Εύλογα, θα δημιουργείτο στη σκέψη του η ύπαρξη κλίματος αντιπαράθεσης, ενδεχομένως και προβληματισμός κατά πόσο η Πρόεδρος της Επιτροπής κατά την άσκηση των καθηκόντων της θα διατηρούσε την αμεροληψία της ή ασυναίσθητα θα ενεργούσε μεροληπτικά στη διαμόρφωση της κρίσης της έναντι της Τράπεζας. Πρόκειται για το «τεκμήριο του επηρεασμού» στο οποίο γίνεται αναφορά στην υπόθεση Δημοκρατία ν. Σολωμού. Όπως αναφέρεται

στο προαναφερθέν σύγγραμμα του Ι.Γ. Μαθιουδάκη, στην παράγραφο 157, η διασφάλιση της αρχής της αμεροληψίας «ενισχύει την έξωθεν καλή μαρτυρία», ενώ συγχρόνως, «προστατεύει και του φορέα του οργάνου από ψυχοφθόρες συνειδησιακές συγκρούσεις ενόψει ηθικών, οικονομικών και επαγγελματικών αντικρουόμενων παραγόντων». Η πιο πάνω κατάληξη σε σχέση με την Επιτροπή και την Πρόεδρο της, κα Καλογήρου, πλήττει, ευθέως, τη νομιμότητα της απόφασης της Επιτροπής καθόσον αφορά και τους εφεσίβλητους 2 έως 7, εξ υπαιτιότητας των οποίων διαπιστώθηκε η ευθύνη της Τράπεζας, για την οποία της επιβλήθηκε το συγκεκριμένο διοικητικό πρόστιμο. Ως εκ της ακύρωσης της εν λόγω απόφασης της Επιτροπής, παραμένει μετέωρη κάθε απόφαση που αφορά έναστο των συγκεκριμένων εφεσιβλήτων».

Κατόπιν της έκδοσης της απόφασης στην **Ε.Δ.Δ. 99/2022 Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ ν. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, ημερομηνίας 15.3.2024**, οι ευπαιδευτοι συνήγοροι των Καθ' ων η αίτηση, πληροφόρησαν το Δικαστήριο ότι όσα αποφασίστηκαν για την Εταιρεία εκεί, ειδικότερα η διαπίστωση παράβασης «της αντικειμενικής πτυχής της αρχής της αμεροληψίας, από μέρους της

Επιτροπής, ως εκ της συμμετοχής σε αυτή της Προέδρου της, κ. Καλογήρου», τα οποία οδήγησαν σε ακύρωση της απόφασης ημερομηνίας 28.04.2014, είναι καθοριστικά για το επίδικο και στις παρούσες προσφυγές ζήτημα το οποίο προβάλλεται και από τους εδώ Αιτητές και ότι οι Καθ' ων η αίτηση δεν προτίθενται να υποστηρίξουν την νομιμότητα των εδώ προσβαλλόμενων αποφάσεων.

Εδώ σημειώνεται ότι λόγω της ιδιότητας των Αιτητών ως διοικητικών συμβούλων της Εταιρείας (και για τους λόγους βέβαια που ειδικότερα προσδιορίστηκαν για έκαστο στην προσβαλλόμενη απόφαση) οι Καθ' ων η αίτηση ήχθησαν στη διαπίστωση παράβασης της σχετικής νομοθεσίας στην εδώ προσβαλλόμενη απόφασή τους ημερομηνίας 28.04.2014.

Έχοντας μελετήσει το θέμα και ιδίως λαμβάνοντας υπόψη την έννομη συνέπεια εκ της ακύρωσης (αναφορικά με την Εταιρεία) στα πλαίσια της ***Ε.Δ.Δ. 99/2022 Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ ν. Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, ημερομηνίας 15.3.2024*** της απόφασης των Καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 28.04.2014 αλλά και τον δεσμευτικό λόγο της απόφασης αυτής όσο και της απόφασης ***Ε.Δ.Δ. 146/2021 Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ν. Τράπεζας***

Κύπρου Δημόσια Εταιρεία Λτδ, ημερομηνίας 15.3.2024, ως προς την παραβίαση, για το συγκεκριμένο λόγο, της αρχής της αντικειμενικής αμεροληψίας, η οποία συνεπιφέρει πλημμέλεια της σύνθεσης των Καθ' ων η αίτηση, θα συμφωνήσω με τη θέση (όλων πλέον) των διαδίκων ότι οι προσβαλλόμενες και με τις παρούσες προσφυγές αποφάσεις ημερ. 28.04.2014 αναφορικά με έκαστο Αιτητή παραμένου μετέωρες και χωρίς έρεισμα και εν πάση περιπτώσει είναι ακυρωτές για τους ως άνω λόγους και διά της παρούσας ακυρώνονται.

Η εξέταση του λοιπών προβαλλόμενων λόγων ακύρωσης παρέλκει. Οι προσφυγές με αρ. 1050/2014, 1051/2014, 1069/2014, 1070/2014, 1071/2014, 1072/2014, 1073/2014, 1074/2014 και 1075/2014 επιτυγχάνουν. Η προσβαλλόμενη διοικητική πράξη σε έκαστη προσφυγή ακυρώνεται, βάσει του Άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος.

Επιδικάζονται υπέρ έκαστου Αιτητή και εναντίον των Καθ' ων η αίτηση, έξοδα €1.500 πλέον Φ.Π.Α. σε έκαστη προσφυγή.

Φ. Καμένος, ΔΔΔ